

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (مباحث الفاظ)

واجب عینی و کفایی

جلسه ۷۷

استاد نجارزاده

واجب عینی و کفایی

واجب عینی: امر به هر مکلفی تعلق دارد و با انجام آن توسط دیگری از فرد مکلف ساقط نمی‌شود.

واجب کفایی: وجود فعل از هر مکلفی که باشد مطلوب است و لذا بر تمام مکلفین واجب است و با انجام آن از جانب یک مکلف، از سائر مکلفین ساقط می‌شود.

منشأ تقسیم

غرض مولی به آن شیء مطلوب، به دو نحو است؛ که گاهی مولی می‌خواهد تمام افراد انجام دهند؛ در این صورت خطاب به تک تک مکلفین بر می‌گردد که واجب عینی می‌باشد.

و یا غرض مولی این است که فعل توسط یکی از مکلفین در خارج محقق شود و مولی امر را به جمیع مکلفین خطاب می‌کند.

اشکال در واجب کفایی

بعضی از علما در تصور واجب کفایی دچار مشکل شده‌اند به این صورت که در حالی که واجب است می‌توانند ترک کنند.

توجیه اشکال

می‌توان گفت در این واجب، بعضی غیر معین مکلف‌اند و یا در نزد خدا مکلف معین است و از دید ما پنهان است و هرکس زودتر انجام دهد همان شخص مکلف است.

اما مرحوم مصنف این توجیه را قبول ندارد و چنین بیان می‌کند که: غرض مولی با انجام بعضی حاصل می‌شود، لزوماً وجوبش از بقیه ساقط می‌شود زیرا انگیزه‌ای برای انجام آن باقی نمی‌ماند.